

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

În Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
În Districte : . . . 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
În Străinătate : . . . 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

În România : La administrațiune, Pasajul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
În Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia : Se va adresa la AGENȚIA LIBRE, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30-bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Serisoriile neînscrise se refuză. — Articollul nepublicat nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STRAINE.

Londra, 10 Iunie.

Astăzi, în camera lorzilor, lordul Salisbury a făcut o declarațiune în privința convenției relativă la Egipt.

Îată punctele principale ale acestei convențiuni :

Anglia își va retrage trupele într'un termen de trei ani.

Dreptul Angliei de a numi ofițeri în armata egipteană va înceta după cinci ani.

Anglia va conserva dreptul de a trimite trupe în Egipt în cas de turburări interioare sau venite din afară; nici o altă națiune nu va avea acest drept.

Convențiunea nu va fi valabilă de cât după ce va fi ratificată de către Puteri.

Poma, 11 Iunie.

Camera deputaților discută bugetul afacerilor streine.

D. Bonghi întreabă dacă Franța pretinde încă a avea drepturi asupra Zulei. Acela deputat dorește a ști dacă protectoratul Italiei înbrățișează toată ceasta Mării Roșii, de la Massauah până la Arafali, și dacă convențiunea anglo-turcească nu va aduce modificări în pozițiunea actuală a Italiei în Africa.

D. Depretis zice, că guvernul a expus cabinetului francez, că pretențiunile lui asupra Zulei și a insulei Dessi nu sunt justificate. A facerea n'a avut urmare : Italia și-a întins jurisdicțiunea asupra întregel coaste, de la Massauah până la Arafali.

Londra, 11 Iunie.

Aici s'a primit din Bombay următoarea depeșă :

Stirile din sorginte indigenă spun că Rușii ar fi pus mâna pe Kark, oraș situat la 16 mile departe de Herat.

De altă parte se zice, că garnizoana din Herat fiind bătută de a întreține raportul cu guvernatorul din Pendjeb, Emirul a decis a o înlocui prin alte trupe; spre acest scop s'au trimis 1000 oameni de la Cabul.

Circulă șgomotul că două regimente din Herat au desertat deja și au plecat să se unească cu triburile rebele.

Emirul din Bokhara a dat o proclamație autorizând înrolarea Afganilor. Proclamația e adresată și oamenilor din Turkestan, Herat și Badokohan.

Londra, 12 Iunie.

În urma hotărârii mai recente a reginei, cortegiul reginei la 9 Iunie de la palatul Buckingham la Te-Deum în catedrala Westminster va fi cel mai strălucit, ce a văzut Londra de la încoronare la 1828. Regina va șede lângă prințesa de coroană germană într'o cară de gală, trasă de șase roibi, precedată de 12 echipe analoge cu oaspeți prințari streini. Prinții regali însoțesc pe regina călări. 10.000 oameni trupe din toate armele vor fi înșirați pe o cale de 2 mile. În catedrală regina va fi înconjurată de 32 membri ai familiei sale și de 16 regi europeni, regine și moștenitori de tronuri.

Pesta, 12 Iunie.

Grave incidente s'au produs ieri în comuna Usbegh.

Partizanii candidatului antisemit d. Lubrich ținea un întrunire într'un birt afară din sat. Întrunirea fiind șgomotoasă, jandarmii au intervenit, invitând pe cel de față să părăsească birtul.

Antisemiții nu vrea să audă la început, dar în fine se supuseră și se îndreptară spre Uzbech.

Sosind în sat, se opriră înaintea casei notarului și făcură o gălăgie îngrozitoare. S'a chemat un detașament de 8 soldați, dar turburătorii începură să insulte trupa.

Comandantul detașamentului invită pe manifestanți să se împrăștie amenințându-i că va da ordin oamenilor săi să se servească de arme; această amenințare nu produse nici un efect și soldații traseră focuri.

La prima descărcare fură ucise patru persoane și rănite șase, din care patru grei.

În timpul acesta sosi o companie de honvezi de la Naura, dar turburătorii fugiseră deja.

SERVICIUL TELEGRAFIC

AL ROMÂNIEI LIBERE.

Viena, 14 Iunie.

La Belgrad, constituirea unui Cabinet liberal sub președinția d-lui Ristic, nu îngrijește pe nimeni. Există convingerea că Serbia nu va modifica politica sa exterioară.

Berlin, 14 Iunie.

Reichstagul după o lungă discuțiune a adoptat primul paragraf al legii privitoare la impozitul asupra băuturilor spirtoase.

Roma, 14 Iunie.

O manifestațiune impositantă a fost la Universitate unde profesorul Labriole a rostit un discurs din cele mai tari contra împăcării Italiei cu Papa.

Studentii s'au răspândit prin strade unde au strigat : «Nu voim împăcare».

Londra, 14 Iunie.

Camera Comunelor. — Sir Fergusson, subsecretar de Stat la departamentul afacerilor streine, răspunzând d-lui Hansbury, zice că rețeaua căilor ferate ruse în Asia este depărtată de cel puțin 130 mile de fruntaria afgană.

Camera Lorzilor. — Lordul Cross secretar de Stat pentru India, răspunzând lordului Roseberry, zice că nici o încercare n'a avut loc de curând între trupele Emirului din Afghanistan și Ghilzani.

Madrid, 14 Iunie.

Ziarele din Bilbao atrag atențiunea guvernului asupra propagandei carliste.

Ziarul Zorlist El Progreso a încetat de a apare.

(Agence Libre.)

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 3 Iunie 1887.

După unsprezece ani de guvernare, cei de la putere au ajuns la convingerea că legea nu este în tot-d-a-una bine să fie respectată, că de multe ori ea este o piedică pentru cei cari vrea să servească țara. Se consideră ca un semn de superioritate la acela care se oprește mai puțin de considerațiunea că nu trebuie călcată legea. Numai comunul muritorilor cari merg în viață privind unde calcă, cari nu au idealuri departe de îndeplinit, numai aceștia pot să aibă asemenea considerațiuni!

Ei bine, nu este așa! Nu este un semn de superioritate a și bate joc de lege, precum nu este un semn de mediocritate a o respecta. Ne e teamă că guvernării actuali au ajuns la niște asemenea convingeri numai prin îndelunga lor ședere la guvern. S'au obicinuit oamenii să creadă că ei, reprezentanții ai legii, pot să și pue convingerile lor în locul legii. Nu s'a uitat încă teoria făcută de primul ministru, că un ministru poate călca o lege cu intențiuni bune. Intențiuni bune? Dar când e vorba de asemenea intențiuni, e greu să ne înțelegem. Intențiuni bune poate că a avut d. Radu Mihailescu când a bătut pe cei cari s'au dus la întrunirile opoziționiste de la Bossel și Orfeu.

D-sa poate avea convingerea că regimul actual este cel mai bun pentru țara noastră, că venirea opozițiunii la guvern ar aduce o schimbare pe care d-sa nu o crede bună. Este permis cui-va să lucreze pentru menținerea la putere a partidului din care face parte. Sunt însă limite peste cari nu trebuie să treacă nici o dată : limitele trase de lege. Și când cineva are onorea să facă parte din guvern, este și mai mult ținut, ca reprezentant al legii, să se ție între aceste limite.

Este demoralizator la ultimul grad, ca un ministru să calce legea, să întrebunțeze mijloacele

ce'i sunt puse la dispozițiune într'un scop de partid. Ori-ce convingere ar avea, atât cât venirea la guvern a opozițiunii este făcută necesară prin jocul regulat al instituțiunilor noastre constituționale, el este dator să nu lucreze în contra acestei preschimbări la putere de cât numai pe calea dreaptă. Alt-fel suntem expuși să vedem lupte civile la fie-care alegere, să fie chiar în perioadele dintre alegeri. Niște asemenea eventualități sunt excluse câtă vreme legea este sincer respectată.

S'a vorbit adese-ori de ura ce există între partidele noastre politice. Deosebiri de vederi la oamenii politici nu explică pe deplin existența acestei urii. Ne e teamă că tocmai tendința pe care o combatem, de a considera legea ca un mijloc de care omul politic se servă dar nu se conduce aduce această regretabilă stare de lucruri. Când vezi pe un ministru că nu este reprezentantul legii, că nu lucrează în numele legii, ci lucrează în numele său, această a tot puternic nu e făcută să lase pe toată lumea indiferentă. Să ție loc un adversar de lege.

Nu facem deosebire între miniștrii cari calcă legea numai cu dorința de a face binele, fără să li se poată bănuși vr'un interes de partid, și aceia cari calcă legea pentru un asemenea interes. Discuțiunile ce se nasc la fie-care dispozițiune, discuțiuni inevitabile în genere, fac să se vază a-tot-puternicia ministerială, și răul în acest caz este tot mare, de și nu în așa grad ca în cazul când ministrul calcă legea ca să servească partidul din care face parte. Vina aceasta apare în toată mărimea ei dacă considerăm cât de bine este întemeiată în țara noastră necrederea în lege.

Este dar un semn de superioritate la aceia cari respectă legea, cari nu o calcă nici în vederea unor interese nediscutabil generale, nici în vederea unor interese de partid.

CRONICA ZILEI

M. S. Regele a primit din partea M. S. Regelui Portugaliei o scrisoare prin care li notifică că nora Sa A. S. R. Prințesa Maria Amelie de Orleans, Ducesa de Bragança, soția A. S. Prințelui Regal Don Carlos, Duce de Bragança, a dat naștere unui Infant.

D-nii Ioan Gătan, Gh. Z. Diaconescu și Ioan Paraschivescu s'au numit membrii în comisiunea interimară a comunei rurale Pojaru-de-Sus, din județul Gorj.

În Monitorul de azi a apărut raportul d-lui dr. I. Stoicescu, membrul consiliului sanitar superior, asupra inspecțiunii serviciului sanitar din circumscripția III, a județelor Covurlui, Tutova, Tecuci și Bacău, în anul 1887, către d. ministru de interne.

Citim în Alarma din Turnu-Severin : Mult trimbițata inaugurare a ocoalelor de rimători nu va avea loc nici la 1 Iunie, după cum s'a anunțat, ci mai târziu. Mii de porci stați pe câmpiile de prin jurul lor, cauzând cu chipul acesta o mulțime de miasme, și în același timp pricinuid pagubi enorme proprietarilor lor, prin cheltuielile ce reclamă întreținerea lor în ast-fel de condițiuni.

În Roman s'a înființat un grup opoziționist. Romanul afiă că mâine va apare chiar un ziar al acestui grup, sub direcțiunea d-lui Eugeniu Ionescu.

Ofițerilor li s'a interzis, după cum spune Lupșa, sultarea prin luarea chipului. Sultarea d'acum înainte nu se va face de cât după cum prescrie regulamentul militar.

Ambulanța rurală a județului Ilfov s'a instalat la Domnești.

Consiliul de miniștri ce era să se țină ieri la Florica, sub președinția d-lui I. C. Brătianu, s'a amânat, de oare-ce d. I. Brătianu este hotărât să vină mâine în Capitală.

Strada Municipală are sorți d'a deveni cea mai frumoasă stradă a capitalei; ea va fi într'adever termurită d'o parte și de alta cu grădini uniforme în fața fie-cărei clădiri. Unirea spune că această înfrumusețare se va realiza, în parte, chiar vara aceasta, cu ocaziunea construirii de noi pavilioane pentru spitalele brâncovenesci.

Se aduce la cunoștiința generală că pe lângă stațiunile balneare :

Stațiune de cale ferată	Băile
Pașcani	Bălățești
Tergul-Frumos	Strunga
Tergul-Ocna	Slănic
Brăila	Lacul-Sărat
Tergoviștea	Pucioasa

pentru care s'au eliberat bilete de băi cu preț scăzut în anul trecut în anul curent se vor elibera asemenea bilete și pentru următoarele stațiuni :

Stațiune de cale ferată	Băile
R. Vâlcea	Călimănești și Olănești
Câmpina	Câmpina
Câmpu-Lung	Bughea.

Pentru stațiunile Râmnicu-Vâlcea și Câmpu-Lung se vor elibera bilete cu data deschiderii liniilor Dragășani-Râmnicu-Vâlcea și Golești-Câmpu-Lung, iar pentru celelalte stațiuni balneare cu data de 1 (13) Iunie 1887.

Regulamentul pentru călătoria cu preț scăzut a vizitatorilor băilor din țară se poate găsi la toate stațiunile mari și se va distribui gratis persoanelor cari vor cumpeți bilete de băi.

TRONUL PRUSIEI

Sub acest titlu, la République Française a publicat un articol, pe care ni l'a semnalat Agenția Liberă și despre care dăm astăzi un resumat.

Ziarul parisian constată că nu s'a împlinit încă un veac dela marea Revoluțiune franceză și am rămăna numai cu două monarhii în creștinătate, cu Rusia și cu Prusia. Afară din Petersburg și din Berlin, mai sunt regi, împărați și împărătese, dar aceste personaje de și se bucură de oare-care influență în consiliile miniștrilor lor, nu guvernează (?) și mai puțin administrează : în loc de a porunci, ei fac diplomație în lăuntru.

Numai țarul Alexandru și împăratul-rege Wilhelm sunt adevărați suverani. Primul apare ca un patriarh a cărui voință are aceeași margine ca și religia pe care o reprezintă, credința mistică a 80 milioane de oameni în sfințita sa persoană. Cel d'al doilea are în fața lui unul sau două Parlamente și este legat de Constituțiunii scrise, dar aceste Parlamente n'au dreptul să împună miniștrii și aceste Constituții scrise li conferă, cu puteri nemărginite, comanda tutulor corpurilor de armată, tutulor diviziunilor, tutulor brigadelor, tutulor regimentelor celei mai mari armate, care a manevrat vr'o dată pe pământ, și pun în mâinile sale direcțiunea tutulor afacerilor civile ale Prusiei și a unei părți tot-d'a-una crescândine afacerii civile ale altor State germanice.

Vorbind apoi despre rolul jucat de Hohenzollerni în istorie, numitul ziar spune :

Ceea-ce a făcut pe Hohenzollerni să merite distinsa lor pozițiune este devotamentul fără margini către Statul în fruntea căruia sunt. Drept vorbind, acest Stat a fost creat de dinșii, dobândind din generație în generație câte un teritor nou cu muncă și lupte, cum la noi cutare familie de țeran a sfârșit prin a și cupure un mare domeniu, făcut din o sută de făși de pământ cu sudorii câștigate. Dacă există o națiune prusiană, casa de Hohenzollern a făcut-o, și dacă Germania a găsit unitatea sa, cauza este că a plăcut regelui Prusiei s'o statorească în proflut său. Niciari personalitatea suveranului n'are ajăta importanță.

Pentru aceste cuvinte, este interesant a ști cine va pune pe cap coroana Prusiei și a Germaniei după actualul rege și împărat și ce se va întâmpla la moartea sa.

Îată cum încheie ziarul francez :

Europa urmărește cu o foarte mare curiozitate ce se petrece la Berlin între Augustul bolnavi și medicii lor. În această curiozitate, trebuie s'o spunem, nu este nici rea voință nici simpatie. Nimeni nu dorește ca retele nuvele, care circula crescând, să fie adevărate; nimeni n'ar simți mahnire dacă s'ar confirma. Dar se simte că soarta Prusiei poate să atarne d'o răceală ori d'o operație hirurgicală, și soarta Prusiei este un factor de antea ordine în destinele Europei.

De alt-fel impresia este că în nici un caz nu va fi la Berlin o schimbare imediată de politică. Mai anteu această politică este așa de neted orientată de mulți ani, în cât nu e cu puțință s'o facă să devieze printr'o lovitură bruscă. Și apoi ea este încarnată și va rămănea încă câtă-vreme în d. de Bismarck, ori ce s'ar întâmpla.

Atingă să treacă chiar bătrânul împărat data fatidică ce s'ar fi fixat pentru glorioasa lui bătrânețe, sau fie chemat fiu-său a se urca pe tron cu gusturile sale ceva șficioase și cu câtă-vă inclinare către ideile liberale, sau fie fiu lui fiu-său care să vină îndată după bătrânul, acest prinț cu mișcări țepene și poruncitoare, care este idolul oțirimeii, cancelarul va rămănea la palatul din Wilhelmstrasse. Îată faptul cel sigur. Increderea de care se va bucura cancelarul va fi însoțită negreșit de mai multă ori de mai puțină simpatie : el nu este om care să se turbure de sentimentele ce le inspiră.

Dar cancelarul însuși, ori-cât de robust ar fi, este între septuagenari. După densul nu va mai fi de cât regele, împăratul, un om în virstă și cu spirit moderat, sau un om ténér și înflăcărat. Și în Prusia, Suveranul face armata și armata face națiunea. Regele a ținut frunte Europei în timp de șapte ani; regele a fost răspunzător de Jena; regele a învins la Lipsca; regele s'a turit la Olmutz; regele a triumfat la Sadova și la Sedan.

Cine va fi și ce va face viitorul rege al Prusiei? Cestiune înfricoșătoare pentru lumea întreagă.

DECRETE

Ministerul de Interne

D. Ion Nicolescu este numit comisar polițienesc la gara Brăila, din județul Brăila, în locul din nou înființat.

Ministerul de Justiție

Sunt numiți și permutați :
D. N. Manu, actual procuror la tribunalul Prahova, în aceeași calitate la tribunalul Argeș, în locul d-lui G. Voinescu, demisionat. — D. Al. Postropolo, actual supleant la tribunalul Covurlui, în aceeași calitate la tribunalul Argeș, în locul d-lui G. Carlova, demisionat. — D. N. I. Philipide, supleant la tribunalul Covurlui, în locul d-lui Al. Postropolo, permutat. — D. I. Tepeșu, fost magistrat, judecător la ocolul Balta, județul Brăila, în locul d-lui Leon Pălinescu Mavrichi, decedat. — D. Dinu Teodorescu, actual judecător al ocolului Horezu, județul Vâlcea, în aceeași calitate la ocolul Urziceni, județul Ialomița, în locul d-lui Stoicovici, care trece în postul ocupat de d. D. Teodorescu. — D. C. Mărculescu, actual controlor fiscal al județului Olț, portărel la tribunalul Olț, în locul d-lui N. Mateescu.

DIN TRANSILVANIA

Sibiu, 29 Maiu st. v.

Sunt acum câțiva ani unul dintre fruntașii politici ai Maghiarilor, d. Benjamin Kallay a emis într-una din ședințele Academiei maghiare...

Idea nu este nouă, și d. Benjamin Kallay are numai meritul de a o fi enunțat în cele mai împrejurări în care luarea aminte a celor mai largi cercuri trebuia să se îndrepteze asupra ei.

Și mai înainte de a fi enunțat distincul om de Stat al Maghiarilor idea aceasta, oamenii cu judecată, care cunosc atât țările coroanei ungare, cât și Orientul, erau de părere că regalul ungar are misiunea de a duce cultura apusană în țările din Orient.

Chiar atunci însă foarte mulți dintre cei ce o admiteau aceasta, susțineau că actualul regal ungar este incapabil să își împlinească această misiune istorică.

Astăzi convingerea aceasta a străbătut chiar și în cercurile care acum câțiva ani nu o împărtășeau, și sunt foarte puțini oameni serioși și nepreocupați, care cred că Ungaria mai poate să aibă vre-o înăurire culturală asupra popoarelor din Orient.

Cu atât mai puțin sunt oamenii serioși și nepreocupați care admit că națiunea maghiară are destoinicia de a împlini ea misiunea pentru care Statul ungar a devenit în urma predominării maghiare incapabil.

Regatul ungar, așa cum este el constituit, are cele mai intime relațiuni cu popoarele din Orient, și cine cunoaște evoluțiunea culturală a Orientului știe că primii propagatori ai culturii moderne atât în Moldova și Muntenia, cât și în Serbia și Muntenegru au fost cetățenii ai regatului ungar, însă nu Maghiarii, ci în Moldova și Muntenia Români, iar în Serbia și Muntenegru Serbi și Croați.

Căci acela care vrea să propage cultura în vre-o țară oarecare, trebuie mai presus de toate să aștepte în acea țară elemente accesibile pentru propagandă, oarecare simpatii, oarecare încredere: pe Români Moldoveni și Munteni, iar pe Serbi și pe Croați servienii și Muntenegrii li-au primit cu brațele deschise; de la Maghiarii însă nici unul din popoarele orientale nu primește nimic; Maghiarul pretutindenea în Orient e întâmpinat cu aversiune și neîncredere.

Au fost deci Maghiarii, care și-au căutat și și-au găsit pâinea de toate zilele în Orient: n'a fost însă nici unul care a împlinit în vre-una din țările orientale vre-o misiune culturală.

N'a fost și nici că are să fie vre-odată. Noi, Românii, Serbii și Croații, când trecem hotarele orientale ale patriei noastre, mergem duși de iubirea către frații noștri, nu suntem străini acolo, unde ne ducem nu ne simțim străini și nu suntem socotiți între străini; lucrăm deci cu toată iubirea și găsim pretutindenea inimă deschisă. Și de aceea bine-cuvântarea lui Dumnezeu a fost și va fi asupra lucrării noastre.

Maghiarul trecând în orș și-care direcțiune hotarele țării acestuia, intră în țară străină de el, pentru care iubire nu are și în care iubire nu poate găsi: el e luat drept un exploatator și nici că poate să fie de cât exploatator. Și de aceea el și rămâne străin între străini, izolat toată viața lui, un om care nici o înăurire nu poate să își câștige în societate.

Și nici că înțeleg Maghiarii înăurirea patriei noastre asupra orientului de cât din punctul de vedere al exploatații.

Pe când noi mergem în țările din orient

ca să lăum parte la lucrarea culturală a fraților noștri de acolo, Maghiarii merg pentru ca să exploateze pe străinii din acele țări străine.

E de sine înțeles lucrul acesta, dar noi nu' l zicem numai fiindcă e de sine înțeles: îl găsim mărturisit în coloanele ziarului Nemzet, cel mai de căpetenie dintre ziarele maghiare.

Unul dintre cei mai distinși publiciști maghiari, d. Cornel Szokolay, publică în truntea numărului de la 7 Mai al acestui ziar un articol care ar merita să fie reprodus ca model de lipsă de tact în toate limbile orientale.

"Nu poate să stea nimeni la îndoaială, zice d. Szokolay, — că patria noastră, dacă nu vrea să își piarză toată importanța și dorește să joace în viitor, un rol care să fie o vrednică continuare a strălucitelor suveniri din trecut, nu o va putea aceasta de cât așa, dacă va cuceri pentru sine Orientul de care stă mai aproape, ca misionar al civilizațiunii europene."

Cum se prezintă însă în capul maghiar acest rol de misionar al civilizațiunii europene?

"Ne plângem netrecut, zice distincul publicist maghiar, — că se sporește proletariatul intelectual și sudium guvernul, fiindcă nu' dă o funcțiune grasă fie-cărui om care nu poate să trăiască dignif. În funcțiunile călăm lecurii rului, deși în aceste nu o putem găsi, de oare-ce la urma urmelor e peste puțină să se creeze atâtea funcțiuni câtă oamenii cu știință de carte sunt. Dar în mijlocul multelor tânguiri n'am aflat ca vre-un maghiar să fi învățat limba română, cea sârbă, turcească ori grecească și urmând exemplul Englezilor — să se fi dus să își caute norocul acolo unde e mare trebuință de puteri inteligente, acolo unde ar trebui să propagăm cultura și civilizațiunea; în țările din Peninsula-Balcenică; în Serbia, Bulgaria, Bosnia, Turcia sat Grecia. E corb alb acela, care o face aceasta, când ar putea să meargă cu celele aceia care aci acasă nu fac altă de cât se plâng că mor de foame, fiindcă țara nu le dă pâine adică slujbă."

Adică flămânzii are să'i trimeată poporul maghiar în țările din orient drept campioni ai civilizațiunii.

"Acela, zice d. Szokolay, — care nu poate să trăiască aici acasă (aki nem tud megélni odahaza), să se ducă să civilizeze Orientul."

Grozav de imbecil trebuie să fie Maghiarul care astăzi nu poate să trăiască "aci acasă", unde e destul să fil maghiar, pentru ca să poți trăi bine și pe nemuncite. Și dacă prin asemenea imbecilii vor să civilizeze Orientul, Maghiarii să nu se mire când sunt rău primiți în țările din Orient și considerați drept cei mai inferiori dintre "Apusenii" care vin să'i civilizeze."

Da, sunt în țările coroanei ungare oameni cu cele mai frumoase pregătiri, care nu pot să își găsească teren de activitate în țara lor, ci trebuie să își caute teren de activitate în vre-una din țările din Orient: aceștia au propagat cultura în Orient și iau și astăzi parte la lucrarea culturală a popoarelor orientale. Ei însă nu sunt Maghiarii, ci Români, Slavi și Germani

Patria noastră nu numai are, ci a și împlinit deci o misiune culturală în Orient; n'a împlinit-o însă prin Maghiarii, ci prin aceia dintre fii ei care sunt prin firea lor destoinici de a primi cultura și de a o propaga mai departe.

Și cultura pe care au propagat-o aceștia, nu este nici maghiară, nici primită prin mijlocirea Maghiarilor, ci luată direct din izvor german: Germanii sunt aceia care au civilizat Orientul parte prin lucrarea lor proprie, parte prin mijlocirea Românilor și a Slavilor din țările coroanei ungare.

La sevirirea acestui rol civilizator Maghiarii n'au avut de cât rolul celui ce împedică lucrarea.

Și de aceea de când Maghiarii sunt mari și tari, patria noastră a pierdut încetul cu încetul toată înăurirea culturală asupra țării din Orient și popoarele orientale, luând cultura direct din izvor german și francez, nu numai s'au emancipat de noi, ci s'au ridicat tot odată d'asupra noastră.

O! Doamne! — Maghiarii vor să civilizeze Orientul! ei care au fost incapabili de a împlini misiunea civilizatoare pentru popoarele din regatul ungar, pe cari le-au stăpânit și le stăpânește. Cultura câtă este aici la noi, e germană și nu primită prin mijlocirea Maghiarilor, ci primită de fiște-care dintre popoarele din regatul ungar direct de la Germani: Germanii au fost dascălii Croaților, ei au fost dascălii Serbilor, ei au fost dascălii noștrii ai Românilor. De la Maghiarii n'a primit nimeni nimic, și dacă e ceva maghiar în cultura noastră, acest ceva nu poate să fie de cât rău, un element, care ne înăstrănează de frații noștri din Orient și ne face mai incapabili pentru propaganda culturală.

De douăzeci de ani Maghiarii se cănesc ca să producă aici în țările coroanei ungare, nu în Orient, ci aici acasă la noi, un fel de unitate culturală, — și în zadar se cănesc. Intrebuințează toate mijloacele, ca să ne oprise de la contactul direct cu Germanii și în genere cu lumea cultă, pentru înăurirea maghiară, îi considerăm pe Maghiarii ca element cultural, mai pe jos de noi înșine.

Ba în timpul din urmă noi, cari odinioară înăuriam asupra Orientului, ne aflăm sub înăurirea culturală a fraților noștri din Orient, care, luând cultura nu numai de la Germani, ci tot o dată și de la Francezi, ne sunt superiori în cultură și au devenit încetul cu încetul dascăli ai noștri.

Nu mai e astăzi, după 20 de ani de omnipotență maghiară, și numai poate fi vorba de înăurirea culturală a patriei noastre asupra țărilor din Orient: stăm noi înșine sub înăurirea fraților noștri din Orient, care sunt astăzi mai înaintați ca noi în cultură.

Drumul din Orient spre Occident trece prin Ungaria, astăzi însă trecătorii nu se mai opresc aici, ci merg înainte, fiindcă în Ungaria nu mai au ce să vază, ce să ia, ce să învețe, și dacă totuși s'ar opri cine-va, el voește să aște de ce trebuie să se ferească, ce nu are să facă la ei acasă. (Tribuna)

ȘTIRI ECONOMICE

Comuna rurală Negri, din județul Roman, este autorizată a percepe douăzeciimi dela contribuțiunile directe către Stat, în toate cătunele care compun acea comună.

CRIME — DELICTE — ACCIDENTE

JUDEȚE

Bătae.

Indivizii Nicolae Gheorghe și Andrei Ștefan servitori din comuna Cotu-Lung, județul Brăila, după ce au bătut vin într-o căruciumă, sau luat la ceartă pentru 2 lei și Nicolae Gheorghe a rănit grav cu cuțitul pe cel-lalt.

Pacientul s'a trimis la spitalul orașului Brăila.

Cal speriat.

În ziua de 21 Mai, locuitorul Ioan Costea, din comuna Independența, județul Covurlui, cu soția sa Maria și un copil de 2 ani, întorcându-se din Galați cu căruța cu un cal și coborându-se pe șoseaua acelei

comune, în dreptul barierei călei ferate catornă Nr. 5, calul făcânduși spaimă, în goana lui, s'a răsturnat căruța și a lărit-o distanță de 60 metri, până ce niște treceători au sărit și au oprit calul. Locuitorul Costea și soției sale nu li s'a întâmplat nimic, iar copilul căruia i se zdrobise fruntea de prudușul soselei, după o jumătate oră a încetat din viață.

PAȘANILE UNUI LUP

Într-o dimineață un biet lup care trăia singur tocmal deschisese ochii; o vulpe care trecu din întâmplare d'acolo, îi zise din așa viziunii lui.

«O să ai noroc azi, cumetre lupule.»

— Pentru ce? întrebă lupul.

— Fiind că soarele și-a răspândit razele peste tine tocmal când deschideai tu pleoapele! îi răspunde vicleana vulpe.

— N'aveam trebuință să ies azi din casă zise lupul, — dar fiind că mi-ai prevestit tu o zi cu noroc, am să plec.

Lupul se scula și plecă.

Întâlni, în mersul lui prin pădure, doi vagabonzi cu o bucată de slănină pe care o furaseră. Cum el văzura, azvîrliră slănină jos și o șterseră la sănătoasa.

— Hei! ved eu c'a avut dreptate cumetra vulpe când mi-a spus că ziua de azi o să fie norocoasă pentru mine. Bun început, zău! Însă nu vreau să măninc slănină asta chiar acum de dimineață, fiindcă toată ziua o să mor de sete.

Lăsă slănină acolo, cu gând să se întoarcă mai pe urmă s'o ia și o ducă în culcușul lui, și el plecă înainte și ajunse într-o livadă unde păștea o iapă cu mînzul ei. S'apropia de iapă și îi zise:

— Azi trebuie să fiu norocos, am poftă să îți mănânc mînzul.

— O! o ast fel de dorință din partea unei persoane ca d-ta, este o cinste mare pentru noi! — răspunde iapa. Însă mai înainte d-ta te lăsa eu să mîm mănânc mînzul, te rog să mîm faci un bine. Am auzit că ești un doctor foarte dibaci. Din nenorocire, mi-a intrat un ghimpe în chiștă și nu pot să calc. Dacă ai vrea să te uiți să vezi în ce loc este și să mîm scoți, m'ai scăpa de niște dureri cumplite, mai cu seamă că numai d-ta îmi poți face binele ăsta.

— Doctor dibaci! își zise lupul în sine. — Nu știam că sunt și doctor. Dar se vede că mai bine știe iapa.

Lupul s'apropie de iapă și îi zise: — Arată-mi piciorul cu ghimpele.

Atunci iapa îi trage un picior în cap așa de tare în cât bietul lup cade pe spate leșinat și iapa fugi cu mînzul.

Peste câte-va minute se scula bietul lup infuriat, că fusese ast-fel înșelat și bajocorit. Cu toate acestea în gândul lui ești zise:

— Vina mea este. Dracu m'a pus să mă fac doctor? Dar, slavă Domnului! nu mi s'a rupt nici un os și vulpea mi-a zis că are să mîm meargă bine. Aiden nainte!

Ajunse la o moară unde găsi o scroafă cu un purcel de lapte de țî venea să l mîninc cu ochii, așa era de grăslit.

— A! ce bucățică gustoasă o să am la dejunul meu! zise lupul și spuse scroafei că vrea să l mînince purcelușul.

— Măria ta îmi face cinste mare dacă vrea să mîm ia purcelușul meu, însă să vezi: nu este curat. Dar lasă-mă să l spal și pe urmă când o fi curat el poți mîmca! răspunde scroafa.

— Măria ta! își zise lupul în gând. Nu mi-a zis încă nimeni vorba asta; negreșit însă că merit să mi se zică ast-fel, de vreme ce mi-a zis scroafa.

Pe urmă, întorcându-se spre scroafă și zise:

— Du-te și l gâtește cum vrei purcelul și pe urmă adu l aci. Te aștept.

Atâta aștepta și scroafa să l dea lupul voo să plece. Ea numai decât s'arunca în apă cu purcelul, trecu apa în not până la moară și se făcu nevăzută.

— Ce rușine pentru mine că m'am lăsat amăgi așa de o scroafă! își zise lupul văzându-se păcălit. Numai din deșertăciune am făcut nebunia asta! Dar bine, vulpea mi-a prevestit că ziua de azi o să mîm fie cu noroc și eu văz că mi-e foame și n'am ce mîmca.

Plecă bietul flămând de la moară, căci văzu el că de surda ar aștepta pe scroafă să vie cu purcelul și se duse nainte până ce ajunse într-un câmp unde doi țapi se băteau în coarne.

Carnea de țap i se păru cam bătrînă dar vezi că și mațele lui chiorăiau. Și apoi tocmal în ziua când să aibă și el noroc rămase flămând! Se hotări dar să mînince pe unul din țapii aceștia. D'aceea se și apropie de ei și le spuse ce gând avea.

— Mare cinste pentru noi! răspunde un țap. Primim bucurosi, numai să ne dai voo să l cerem o îndatorire mai înainte d-ta mîmca pe unul din noi. Noi, după ce ne-am judecat și prin tribunale chiar pentru stăpînirea pămîntului ăstuia, văzând că oamenii nu vor să ne facă dreptate, ne-am hotărât să ne luăm la luptă dreaptă, și cel care o birui să fie stăpînul câmpului. Fiindcă însă toată lumea știe că d-ta ești cel mai mare om de legi, vrei să fi d-ta judecătorul nostru? Vrei să sezi coplea un minut? Protiivnicul meu să se ducă la un cap al câmpului și eu o să mă duc la cel alt. Amândoi o să alergăm spre d-ta și d-ta să judeci care din noi doi fuge mai iute și aceluia să l dai câmpul care o fi mai ager de picioare.

— Auzi măre! sunt și juriconsult mare! își zise lupul. Eu nu știam că știu și legile, dar se vede că le știu de vreme ce spun țapii ești tu atâta siguranță.

Apoi tare: — Aide! primesc! Plecați și eu vă voi judeca.

Fie-care țap se duce la o parte și de o dată apoi se reped spre lup. Ajung la el, el lovesc cu coarnele așa de rău în cât bietul lup nu mai poate răsufla. Pe urmă țapii văzându l leșinat, el lasă lungit jos și fug.

— Ce dobitoc sunt! — își zise lupul vinduș și în simțiri. — Cum am putut eu să mă las să fiu așa de reu înșelat? Și vulpea care mi-a zis că o să am noroc azi! Dar mi-e foame, trebuie să plec să găsească ceva de mîmcare.

Nu merse departe și dete peste o turmă de oi țarcate într-o livadă, fără câine și fără cioban. Ce chilipir pe lup!

— Dragile mele oițe! azi mi-a fost ziua cu noroc și am venit aci ca să mîm mîmca pe una din voi!

— Ce fericiere nespuse pentru noi! răspunde o oaie.

Dar al vrea oare, mărite Doamne, să ne faci o poftă mai înainte d-ta alege pe cineva dintre noi?

Toată lumea știe că ești un cântăreț de s'a dus vestește peste mări și peste țări. Ne-am pierdut berbecul. Ai vrea d-ta să ne dai o lecție de cântec și cu chipul a-cesta să ne veselim și noi de melodia glasului d-tale?

Atâ l trebuia lupului s'auză și asta. El bun muzicant? De când? Dar de vreme ce spunea oaia, așa trebuia să fie.

— Fie-vă pe plac! zise lupul către turmă. Am să vă trag un cântec de toată frumusețea.

Însă pentru ca să fie mai bine auzit lupul se sui pe bordeiul ciobanului și începu să sbiere.

Oile cum îl auziră începură să behe, iască, câinii de la stăna vecină începură și ei să latre. Căriră oamenii care cu furcă

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

— 3 Iunie 1887 —

20

— Nimic, domnișoară. Am întrebuințat mijlocul acesta numai ca să pot să intru la dumneata.

— Ca să mîm spu l ?

— Ca să l spun că l cunosc secretul, domnișoară...

— Mă iartă, domnule... Pe d-ta te chiamă Protopopescu, nu este așa?

— Da, am onoarea asta.

— Ești Român ori Grec?

— Român.

— Știu ce sol de oameni sunteți voi Români! Te ascult acum.

— O! domnișoară, nu vreau să l ascund că vederea d-tale a produs asupra mîm impresia cea mai vie, însă aceasta nu trebuie să mă facă să te iubesc. Știu că femeile pe cari le găsești frumoase voesc să le faci micile îndatoriri pe cari le comandă amorul, și, vezi d-ta, domnișoară, trebuie să ingenuchi înaintea d-tale; însă ingenuchi cu dulcea speranță, domnișoară, că d-ta o să fi bună să mîm recunoști serviciile ajutându-mă să trăiesc. Eu, domnișoară, sunt un biet tîner sărac, departe de familie care l și ea tot așa de săracă după cum sunt și eu, și sunt silit fiindcă nu pot face alt-ceva și fiindcă munca mi se pare nevrednică d'un om constit, să ofer, în schimbul celor ce mîm trebuie, grijile mele, atențiunile mele delicate.

— Pricip și eu o să te arunc pe ușă afară! zise Olga.

— O! vorbă să fie! nu mă tem de a-cest lucru, eu, domnișoară. Te-am întalnit într-o zi în strada Tournon cu Stanislas Skarga, după cum avusei onoarea ca să l spun, prin urmare, am putut, când te-am văzut, iar, să caut să știu dacă ești în realitate contesa Olga Putiatin, fiindcă, vezi d-ta, ai fi putut foarte bine, fiind contesa Olga Putiatin, și nepoată a prințului Tergucassoff, să iubești pe Stanislas Skarga și să ai întalniri cu el chiar în Cartierul Latin. Însă d-ta nu ești contesa Olga Putiatin, d-ta ai fost multă vreme amanta lui Stanislas Skarga, și te chiamă Tatiana, Tatiana, și mai cum? domnișoară, îți declar frânș că nu știu cum îți mai zice dar că dacă aști stărui aști afla numai decât; atâ numai știu, domnișoară că noi amindoi o să ne pricepem.

— Dar d-ta nu te-ai gândit, domnule, că Olga Putiatin era liberă să ia un alt nume când ar fi avut plăcere... zise contesa.

— Ca să trag pe dracu de coadă în casa d-nei Vacherot, domnișoară? Nu, domnișoară, nu m'am gândit la ast-fel de lucru; nu mîm vine să mă gândesc la ast-fel de lucru, domnișoară. Dacă ai fi d-ta Olga Putiatin, contesa bogată, și dacă ai vrea d-ta, domnișoară, să trăești cu numele Tatiana, ai avea o viață largă, într-un oțel frumos, mai cu seamă cu Stanislas Skarga care tot d'auna e leșinat de foame, ori cât ar mîmca.

— O! domnule, lasă l pe d. Skarga la o parte.

— Eu sint făcut pentru ca să te ascult domnișoară, și, te rog, domnișoară, să nu discutăm împreună. Eu sunt sluga d-tale și robul d-tale, scumpă domnișoară, și d-ta ai interes ca să fiu eu astfel. Ce cer eu? Așa de puțin lucru, domnișoară: să mîm ușu-

rezl sărăcia. Nu crez să mă refuzi când te-aști întalni în stradă și țî-aști cere o bucățică de pâine.

— Și pantofl de lac? Mare bucățică de pâine îți trebuie?

— Cât voi putea mîmca, scumpă d-soară — Și ce fel de foame ai?

— O! domnișoară, foamea mea este ușorică, ca și pluta de ușorică, nu cer mai mult decât strictul trebuincois, scumpă d-soară.

— Vino peste opt zile să mă vezi. Până atunci voi vedea dacă știi să tac.

— O! eu sint tăcere încarnată, scumpă domnișoară și... numai amor...

Protopopescu ieși. Olga Putiatin amerință aerul cu pumnii!

— Tălharul! o! Tălharul dracului! zise ea. Și scrisese lui Stanislas Skarga să vie în pripă.

— Cunoști pe Protopopescu? îl întrebă ea după ce veni.

— Foarte bine.

— Să te duel să l palmuești.

— Auz?

— Și să l omori.

— Ce fel?

— Trebuie să mă scapi de el. Omul acela ne-a prins secretul, vrea să ne plic-tisească, să ne facă să l dăm bani pentru ca să nu ne spue: trebuie să l omori. În-telegi bine că, în momentul de față, d'ar ști cineva că nu sint Olga Putiatin, s'ar strica tot planul îmbogățirii noastre. Trebuie să piarz Protopopescu negreșit!

— Lesne îți vine ție să vorbești! Știu tu însă că Protopopescu e mai tare decât mine?

— S'apoi?

— De trei ori pe săptămână ia lecții de duel și eu n'am pus nici odată mîna pe floretă.

— Știe... îți spun că știe!

— S'apoi, când m'ai părăsit tu, aști murit de foame dacă nu m'ar fi dus Protopopescu la bietul lui. Nu pot fi ingrat.

— Hei! ești un laș și nimic mai mult! zise Olga Putiatin sărind asupra lui Scarga și trăgându l o pereche de palme.

— Ce mîmă sprintenă ai tot-d'auna tu, Tatiano!

— Tot-d'auna mi-a plăcut să l trag palme, așa l este capul tîu făcut.

— lți mulțumesc, Tatiano. Dar știu că nu trebuie să te aștepti ca să plîmdesc și eu pe Protopopescu. Vezi tu, eu sint un mototol și m'am născut numai ca să trăiesc. N'am altă grijă decât să mîm simț stomahul plin, burta rotunjindu se și seară să mîm admircutele ce fase grăsimea pe corpul meu l...

— Taci, că mă desguști!

— S'apoi ție nu l place o hrană bună.

— Dar tu trăești destul de bine acum.

Eu crez că trebuie să dorești ca tot așa să l meargă.

— O! da. Tu, tu câștigi sume rotunde pe cari eu le plasez cu sfințenie; am și eu partea mea din dărnicia prințului Tergucassoff și mîmning și eu bucate făcute pentru mine în restaurante unde nu se gătește pentru toată lumea în cazan.

— Arși! ia spunea mî și mie...

— E foarte ușor, Tatiano Karpofna. La comisariul meu e ocupație mare c'o mul-

BABYLONIA

(Urmare).

— A! d-ta ești, domnule, pe care mi te-a recomandat prințul! — zise Olga Putiatin. Nu m' adusesem aminte de numele d-tale. Unchiul meu te-a trimes?

— Mă iartă, domnișoară: n'am scris din partea lui T., ci din partea lui S. S., adică din partea lui Stanislas Scarga.

— Ah!

— Și am adăogat "ca să văz pe T.", adică pe Tatiana.

Uitătura Tatiani Karpofna semăna cu a unui șarpe acum.

— Lasă-ne, Aculino! îi zise ea slujnicei.

— D-na Rivoire se chiamă Aculina, să ținem minte! își zise Românul.

— Ce ai să mîm spu l, domnule, din partea d-lui Stanislas Scarga?

